

СТАНОВИЩЕ

от проф. дфн Татяна Евтимова, член на научно жури

в конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ по професионално направление

2.1. Филология (Османски език и литература), обявен в ДВ, бр. 90 от 16.11.2012 г. с

единствен кандидат гл. ас. д-р Ирина Николаева Саръиванова

Кандидат: В конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“ по професионално направление 2.1. Филология (Османски език и литература) се е явил единствен кандидат - гл. ас. д-р Ирина Саръиванова. Тя участва с една монография и пет (от общо двайсет) публикации, различни от рецензираните в предишни процедури (в случая, за придобиване на образователната и научна степен „доктор“), което отговаря на разпоредбите на чл. 114 от ПП ЗРАС на СУ. Кандидатурата на гл. ас. д-р Саръиванова за обявената академична позиция на доцент по Османски език и литература не е изненада за онези, които са запознати с досегашната ѝ преподавателска кариера, както и със ситуацията в съответното научно поле.

Кариерно и професионално развитие. Гл. ас. д-р Саръиванова е преподавател в Софийския университет „Св. Климент Охридски“ вече 15 години без прекъсване. Преподавателската ѝ дейност в степените „бакалавър“ и „магистър“ включва сериозен набор от теоретични и практически дисциплини – Османски език (лекции и упражнения), Стара турска литература (лекции и упражнения), Странознание на Турция (лекции), Практически турски език - писмени упражнения, разговор, текстове (вкл. и за специалност „Балканистика“). Изводите от това академично разнообразие са единствено в полза на кандидата – поемане на отговорност съобразно обективните потребности на Катедрата и професионализъм. През 2009 г. Саръиванова защитава образователната и научна степен „доктор“ с тема на дисертационния труд *Турските народни песни в ръкописите-тефтери джъонк*. Д-р Саръиванова е научен секретар на магистърска програма „Османистика“, ръководител е на две магистърски програми - „Приложно-лингвистична туркология“ и „Османистика“, член е на Комисията по избора към Общото събрание на ФКНФ, както и на Съвета по рекламна дейност на ФКНФ, а неотдавна беше утвърдена за представител на Катедрата по Тюркология и алтаистика в научната редакционна колегия на бъдещото електронно научно списание за изтоковедски изследвания. Завършила е Курс за работа с

платформата “Moodle” и Курс по презентация и презентиране (MS PowerPoint). Всичко това е несъмнено висока оценка за нейните педагогически и организационни качества.

Участие в научно-изследователски проекти, научни конференции, експертна дейност. Гл. ас. д-р Саръиванова участва в един национален („Развитие на обучението по превод във ФКНФ в съответствие с изискванията на пазара на труда“) и един международен научен проект (“Aphrodisiacs in Medicine of the Ottoman Region, AMOR”), които са в процес на одобрение. Представила е научни съобщения и доклади на 7 национални и 9 международни научни форума. Тя е авторитетен експерт, участващ регулярно в изпитна комисия и при изготвяне на материали за изпит по турски език в МВНР, работи като преводач на различни българо-турски срещи на институционално равнище. Като докторант през 2008 г. Ирина Саръиванова печели първо място в категория „Литературознание“ на ежегодния конкурс за млади учени и докторанти на ФКНФ. Има 1 забелязано цитиране по лична справка на кандидата.

Научна продукция и приноси. Публикациите на гл. ас. д-р Саръиванова свидетелстват за сериозен теоретико-приложен интерес към османистичните изследвания. Не е трудно да се отбележи и една последователна и обогатяваща се с времето лична академична ангажираност и позиция относно гранично ситуираното фолклорно-литературно явление *джьонк*, която е и международно заявена и защитена на форуми в Чанаккале и Анкара.

Основен аргумент (а за мен – и акцент) за участие на д-р Саръиванова в настоящия конкурс е хабилитационният труд *Сложни думи в османския език*. От позицията си на дистанциран от османистичната проблематика езиковед ще си позволя да коментирам този труд само от общотеоретична и функционално-прагматична гледна точка. Без колебание ще открия сериозното новаторство и изследователска смелост, които проявява Саръиванова с избора на един не много масов древноиндийски класификационен модел на композитите, използван (логично) за описание на езици с флективна морфология. Този модел тя прилага за пръв път върху османския - типичен аглутинативен език от тюркско-алтайското семейство. Приемам за изцяло релевантна предложената от авторката делитба на сложните думи в османския на *двандва*, *кармадхарая*, *двигу*, *татпуруш*, *бахуврихи* и *авияйбхава* и споделям нейното твърдение, че монографията „представя един по-различен ракурс и резултати, които значително се различават от предложеното досега от редица

лингвисти“. От личен опит на индолог бих добавила, че изборът на този класификационен модел гарантира добър успех при преподаването, поради прозрачността в значението на самите термини и безпроблемното им разбиране и запаметяване от страна на студентите. Впечатлява сериозната теоретична обосновка на всеки един от направените изводи и дори хипотези (напр. отнасянето на целия пласт т.нар. международна лексика към класа „сложни думи“), което обаче е напълно обяснимо с очевидно доброто познаване и боравене с лекота със словообразователните механизми в различни лексикално-стилови и жанрови пластове на османския език. Накратко, бих определила труда на д-р Саръиванова *Сложни думи в османския език* като теоретизирана с мяра прагматика на университетското езиково обучение. Задълбоченото познаване на обекта на изследване – композитите в османския език, и на съвременното състояние на изследванията върху османския език у нас и по света е довело до значими резултати, както и до много добро съчетаване в рамките на един и същи текст на два допълващи се погледа към изследвания проблем – авторов и външен. Искрено приветствам демонстрирания преподавателски усет на гл. ас. д-р Саръиванова по отношение на важното и нужното за студентите, наред със стремежа ѝ към качествено и ефективно преподаване. Тези две преподавателски стратегии реално мотивират и избора на проблемно-теоретичен акцент на нейната монография.

Заклучение. Смятам, че д-р Саръиванова е успяла да се изгради като уважаван и търсен тюрколог и османист сред колегите си не само у нас, но и в чужбина. Ще добавя личното си наблюдение за авторитета ѝ сред студентите, които в немалка степен дължат на нея изграждането си като специалисти в областта на османския език, на турската литература, история и култура. Материалите по конкурса не оставят съмнение, че кандидатката отговаря на условията за заемане на академичната длъжност „доцент“ според Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника на СУ за неговото приложение. Като член на научното жури убедено и с колегиална удовлетвореност ще дам своя глас „ЗА“ за избор на гл. ас. д-р Ирина Николаева Саръиванова на академичната

длъжност „доцент“ по професионално направление 2.1. Филология (Османски език и литература).

София, 10 март 2013 г.

проф. дфн Татяна Евтимова